

Memo

Aquapark 5, Veendam
Postbus 195
9640 AD Veendam
Tel 0598-693800
Fax 0598-693893
www.hunzeenaas.nl

Datum	31 januari 2019	Van	Francine Engelsman
Aan	AB	Doorkiesnummer	0598-693283
Kopie aan	DB	Onderwerp	Evaluatie droogteperiode 2018

Inleiding

Het jaar 2018 was in vele opzichten een bijzonder jaar. Veel weerrecords zijn gebroken, ons watersysteem is behoorlijk op de proef gesteld. Als waterschap hebben we alle zeilen bijgezet en hebben zonder opschaling veel bereikt. Met noodmaatregelen hebben we het water op de juiste locaties gebracht en door de goede inzet van personeel hebben wij aan de inspanningsverplichting voldaan. Slechts een gedeeltelijk beregeningsverbod voor een gedeelte van ons beheergebied was nodig om de situatie de baas te zijn. Deze memo gaat in op de hoofdthema's (waterveiligheid, voldoende water, schoon water en communicatie) en geeft vervolgens inzicht in de bestuurlijke vraagstukken naar aanleiding van deze periode.

Waterveiligheid

Door uitdroging van veen en klei zijn scheuren ontstaan die de stabiliteit van de kade in gevaar kunnen brengen. In de droogteperiode is veelvuldig geschouwd door medewerkers van het waterschap, conform het calamiteitenplan. Op de plekken waar scheuren geconstateerd zijn, is de kade nat gehouden. Dit bleek voldoende effectief.

Voldoende water

Om ons watersysteem op peil te houden wordt IJsselmeerwater ingelaten, via gemaal Dorkwerd (bij de stad Groningen) en via de Hoogeveense Vaart. In totaal kunnen we 17,5 m³/s water aanvoeren (Wateraccord Noord Nederland). We zitten aan het einde van de aanvoerroute en zijn afhankelijk van de andere waterbeheerders die IJsselmeerwater inlaten. In de zomer van 2018 daalde de waterstand op het IJsselmeer, maar we werden niet beperkt in de wateraanvoer. Om het aangevoerde water goed te kunnen distribueren (daar heen sturen waar het het meest nodig is) is besloten vanaf 22 juli (tot 13 augustus) noodpompen te plaatsen bij de grote opvoergemalen Veendam, Vennix en ter Apelkanaal. Door deze noodpompen is de capaciteit met 25 % vergroot. Gedurende de droogteperiode werd duidelijk dat in het gebied met wateraanvoer vanuit de Hoogeveense Vaart problemen met de aanvoer voorkwamen. Het aantal beregeningsgebieden in dit gebied was groot. Om erger te voorkomen is op 16 juli besloten om in dit gebied een gedeeltelijk beregeningsverbod in te stellen. In de Veenmarken mocht tussen 07.00 en 19.00 uur niet beregend worden. Dit verbod is versoepeld op 9 augustus en opgeheven op 13 augustus. De andere deelgebieden konden wel van voldoende water worden voorzien. Hierbij is goed gebruik gemaakt van de vak- en gebiedskennis van de betrokken peilbeheerders. De onderhoudstoestand van de watergangen en kunstwerken was een kritische factor. De wisselwerking tussen peilbeheer en onderhoudsdienst was goed, er werd snel en effectief gehandeld.

Memo

Schoon water

Langdurige warmte en droogte hebben een effect op de waterkwaliteit. De belangrijkste effecten zijn: meer algengroei, lagere zuurstofgehalten met vissterfte en botulisme en verzilting.

Binnen ons beheergebied zijn deze effecten, in meer en mindere mate opgetreden. Er zijn negatieve zwemadviezen afgekondigd voor een aantal officiële zwemwaterlocaties vanwege blauwalg en bacteriologische overschrijdingen. Er zijn in deze periode, met name in begin augustus veel meldingen gedaan omtrent dode vissen. Handhaving heeft deze meldingen opgepakt en waar nodig extra zuurstofmetingen uitgevoerd. Over het algemeen werd in de droogteperiode in eerste instantie vooral de wateraanvoer (kwantiteit) als leidend gezien. Met de Hengelsportfederatie is vooraf een protocol vissterfte opgesteld, welke tijdens de droogteperiode goed toegepast kon worden. Met name de communicatie met betrekking tot maatregelen werd hierdoor helder neergezet.

Communicatie

Communicatie is belangrijk in situaties waar het om spant. De droogteperiode 2018 kenmerkt zich door de langdurigheid ervan. Van juni tot en met augustus moesten alle zeilen bijgezet worden om ons beheergebied van water te voorzien. Er is niet opgeschaald tot het instellen van een WAT (Waterschap Actie Team). Wel vond er op verschillende niveaus afstemming plaats. Binnen het Regionaal Droogte Overleg (RDO), organisaties binnen ons beheergebied, en binnen het waterschap. De bereidheid van medewerkers om de pers te woord te staan was goed, hierdoor gaf het waterschap een duidelijk visitekaartje af. Ook onze ingelanden waren voor het overgrote deel te spreken over onze informatieverstrekking. Binnen het RDO is in deze periode wel een discussie ontstaan over het al dan niet instellen van de verdringingsreeks bij het Wetterskip Fryslan. Er is met de bestuurders van de waterschappen die afhankelijk zijn van het IJsselmeerwater afgesproken om niet tijdens deze periode een eventuele aanpassing te maken in de (prioritering binnen de) verdringingsreeks, maar om hier later op terug te komen.

Memo

Beleidsvraagstukken

In 2018 zijn we gestuit op een aantal vraagstukken die een beleidsmatig karakter hebben. In deze paragraaf worden deze benoemd en wordt, indien mogelijk, een voorstel gemaakt voor het vervolg.

Communicatie en afstemming waterbeheerders

In 2018 bleek dat er onduidelijkheid was over een aantal cruciale zaken (waaronder de verdringingsreeks en beslissingsbevoegdheden). Juist in tijden van waterschaarste is het belangrijk om goede te communiceren met de waterschappen die ook gebruik maken van het water vanuit het IJsselmeer. Vanuit de evaluatie is het gebleken dat het belangrijk is om vooraf met elkaar heldere afspraken te maken en heldere communicatielijnen af te spreken. Wij gaan/zijn hierover in overleg met onze buurwaterschappen.

Verdringingsreeks

Er heerste onduidelijkheid over de verdringingsreeks. Opheldering is nodig om adequaat te handelen en helder uitleg te geven waarom we maatregelen nemen. Dit wordt opgepakt binnen de beleidstafel droogte, een landelijk platform om de leerpunten van 2018 om te zetten in concrete acties. Waterschap Hunze en Aa's is hierbij betrokken.

Waterbeschikbaarheid/Voorzieningenniveau

In 2018 hebben we een aanzienlijke inspanning gepleegd om ons beheergebied van voldoende water te voorzien, zodat de schade voor de verschillende belanghebbenden (landbouw, industrie, natuur en infrastructuur) zo beperkt mogelijk is gebleven. Op dit moment wordt in het kader van het Deltaprogramma Zoet Water binnen het waterschap onderzocht welk voorzieningenniveau wij in de toekomst zullen nastreven.